

**DET KGL.
BIBLIOTEK**
Royal Danish Library

**Årsrapport 2018
for
Det Kgl. Bibliotek**

6. marts 2019

Indholdsfortegnelse

1. Påtegning af det samlede regnskab	4
2. Beretning	5
2.1. Præsentation af virksomheden.....	5
2.1.1 Mission	5
2.1.2 Vision.....	5
2.1.3 Hovedopgaver	5
2.2. Ledelsesberetning	6
2.2.1 Årets økonomiske resultat.....	6
2.2.2 Virksomhedens drift, anlæg og administrative ordninger.....	8
2.2.3 Overført overskud.....	8
2.2.4 Årets faglige resultater	9
2.3 Kerneopgaver	11
2.3.1 Opgaver og ressourcer: skematisk oversigt.....	11
2.4. Målrapporing	12
2.4.1. Målrapporing del 1. Oversigt over årets resultatopfyldelse.....	12
2.4.2. Målrapporing del 2. Uddybende analyser og vurderinger.....	12
2.5. Forventninger til kommende år.....	25
3. Regnskab.....	27
3.1 Anvendt regnskabspraksis	27
3.2 Resultatopgørelse	27
3.2.1 Resultatdisponering.....	29
3.2.2 Forklaring af tilbageførte hensættelser og periodiseringsposter	29
3.3 Balancen.....	29
3.4 Egenkapitalforklaring	31
3.5 Likviditet og låneramme	31
3.6 Opfølgning på lønsumsloft	31
3.7 Bevillingsregnskabet.....	32
4. Bilag	33

Oversigt over tabeller, noter og bilag

Beretning og målrapportering

Tabel 1.: Virksomhedens økonomiske hoved- og nøgletal

Tabel 2.: Virksomhedens hovedkonti

Tabel 2a.: Overskud, hovedkonto

Tabel 2b: Målopfyldelse 2018

Tabel 3.: Sammenfatning af økonomi for virksomhedens produkter/opgaver

Tabel 4.: Årets resultatopfyldelse

Tabel 5.: Forventninger til det kommende år

Regnskab

Tabel 6.: Resultatopgørelse

Tabel 7.: Resultatdisponering af året overskud

Tabel 8.: Balancen

Tabel 9.: Egenkapitalforklaring

Tabel 10.: Udnyttelse af låneramme

Tabel 11.: Opfølgning på lønsumsloft

Tabel 12.: Bevillingsregnskab

4.1 Noter til resultatopgørelse og balance

Tabel 13.: Note 1. Immaterielle anlægsaktiver

Tabel 14.: Note 2. Materielle anlægsaktiver

Tabel 14a.: Note 3. Hensatte forpligtelser

4.2 Indtægtsdækket virksomhed

Tabel 15.: Oversigt over akkumuleret resultat for indtægtsdækket virksomhed

4.4 Tilskudsfinansierede aktiviteter

Tabel 16.: Oversigt over tilskudsfinansieret aktiviteter (underkonto 97)

Tabel 16a.: Oversigt over tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed (underkonto 95)

4.6 It-omkostninger

Tabel 17.: It-omkostninger

1. Påtegning af det samlede regnskab

Årsrapporten omfatter

Årsrapporten omfatter de hovedkonti på finansloven, som *Det Kgl. Bibliotek, CVR-nr. 28 98 88 42*, er ansvarlig for: 21 31 13 *Det Kgl. Bibliotek*, herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal ligge Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for 2018.

Påtegning

Der tilkendegives hermed:

1. at årsrapporten er rigtig, dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige fejlinformationer eller udeladelser, herunder at måloppstillingen og måtrapporteringen i årsrapporten er fyldestgørende,
2. at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsafregningen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåelse af aftaler og sædvanlig praksis, og
3. at der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler og ved driften af de institutioner, der er omfattet af årsrapporten.

Sted, dato

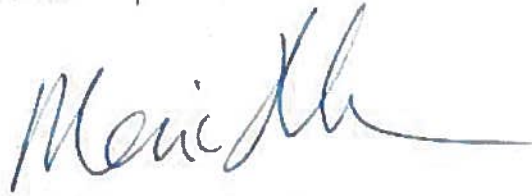
Aarhus, 6.3.2019

Sted, dato

Kbh. 7/3-19

Direktør Svend Larsen

Departementschef Marie Hansen

2. Beretning

2.1. Præsentation af virksomheden

Det Kgl. Bibliotek blev oprettet pr. 1. januar 2017 ved en sammenlægning af Statsbiblioteket, Danmarks Kunstbibliotek, Det Administrative Bibliotek og den tidligere institution Det Kongelige Bibliotek. Pr. 1. januar 2018 blev Aarhus University Library virksomhedsoverdraget fra Aarhus Universitet til Det Kgl. Bibliotek.

Det Kgl. Bibliotek er Danmarks nationale bibliotek. Det Kgl. Bibliotek virker for viden og kulturarv nu og i fremtiden. Som universitetsbibliotek leverer Det Kgl. Bibliotek service, der understøtter forskning og undervisning på Aarhus Universitet, Københavns Universitet, IT-Universitetet og Roskilde Universitet. Som nationalbibliotek indsamler, bevarer og tilgængeliggør Det Kgl. Bibliotek kulturarv i form af tekst, billeder og lyd, i både fysisk og digital form. Som overcentral for de danske folkebiblioteker leverer Det Kgl. Bibliotek service, der supplerer folkebibliotekernes servicetilbud til borgerne. Som forskningsinstitution øger Det Kgl. Bibliotek kendskabet til kulturarven.

Lovgrundlaget for Det Kgl. Bibliotek er fastlagt i finansloven. Der findes desuden særskilt lovgrundlag for pligtaflevering af offentliggjort materiale L 1439 af 22/12 2004, tyverisikring L 248 af 8/6 1978 med senere ændringer, § 13 i LBK nr. 914 af 20/8 2008 om biblioteksvirksomhed samt forskning L 224 af 27/3 1996. Derudover er lovgrundlaget L 44 af 22/3 1897 (oprettelse af Statsbiblioteket) og L 181 af 17/5 1916 (oprettelse af Statens Avissamling i Aarhus).

Der er indgået en rammeaftale mellem Det Kgl. Bibliotek og Kulturministeriet for perioden 2018-2019. Rammeaftalen fastlægger mål for bibliotekets virksomhed i aftaleperioden og de vilkår, der gives herfor.

2.1.1 Mission

Det Kgl. Bibliotek er Danmarks nationale bibliotek.
Det Kgl. Bibliotek virker for viden og kulturarv nu og i fremtiden.

2.1.2 Vision

Det Kgl. Bibliotek har denne vision for bibliotekets virksomhed:

Vi bevarer og formidler kulturarv, så den skaber værdi for samfundet.
Vi gør viden tilgængelig for uddannelse og forskning; oplysning og oplevelse.
Vi gør brugere i stand til at skabe og bruge information redeligt.

2.1.3 Hovedopgaver

Det Kgl. Biblioteks opgaver er følgende:

- Digital materialeforvaltning

- Fysisk materialeforvaltning
- Biblioteksservice
- Kulturformidling og forskning

2.2. Ledelsesberetning

2.2.1 Årets økonomiske resultat

Årets økonomiske resultat for Det Kgl. Bibliotek udviser et mindreforbrug på 9,5 mio. kr.

Mindreforbruget kan primært henføres til, at Statens It's planlagte overtagelse af dele af it-driften i 2018 blev udskudt af flere omgange samtidig med, at en stor lovpligtig tagrenovering på en af bibliotekets bygninger i København er blevet forsinket.

Det Kgl. Bibliotek har i forbindelse med udgiftsopfølgningerne over for Kulturministeriet gjort opmærksom på, at biblioteket forventede at komme ud af 2018 med et mindreforbrug.

Der redegøres nærmere for det økonomiske resultat nedenfor samt i afsnit 3.2.

Vurdering af det økonomiske resultat

Mindreforbruget på 9,5 mio. kr. i forhold til bibliotekets nettobevilling på finansloven svarer til 1,7%. Dette er efter Det Kgl. Biblioteks vurdering et tilfredsstillende økonomisk resultat for 2018

Vurderingen skal ses på baggrund af, at økonomistyringen i 2018 har været forbundet med forhøjet usikkerhed navnlig på grund af følgende forhold:

- Statens It (SIT) indledte i august 2017 arbejdet med at overtage Det Kgl. Biblioteks it-drift. På dette tidspunkt regnede SIT med udrulning af en SIT-løsning primo 2018. En endelig aftale, som omfattede dele af it-driften, forelå imidlertid først i februar 2018. Efterfølgende er overtagelsen udskudt flere gange, ligesom grænsefladen mellem SIT og Det Kgl. Bibliotek er blevet ændret. I henhold til de nugældende planer, der først blev udmeldt i september 2018, finder udrulning sted i de første måneder af 2019. Den reviderede betalingsplan fra september indebar, at størstedelen af implementeringsomkostningerne blev flyttet fra 2018 til 2019.
- Slots- og Kulturstyrelsen har måttet udskyde en stor lovpligtig renovering af tagkonstruktionen på en af Det Kgl. Biblioteks bygninger på Slotsholmen i København. Renoveringen var optaget i bibliotekets 2018-budget, men gennemføres efter de reviderede planer først i 2019.

Det Kgl. Biblioteks grundbudget 2018, hvori de nævnte projekter var medtaget, gik i 0 i forhold til nettobevillingen på finansloven. Mindreforbruget på de to projekter var i størrelsesordenen 25 mio. kr.

Da det imidlertid blev klart, at projekterne blev forsinket, fremrykkede biblioteket andre initiativer og nødvendige investeringer med henblik på delvist at afdække det manglende afløb. Det endelige regnskabsresultat afspejler imidlertid, at der er behov for at overføre en del af

de oprindelige budgetter til de to forsinkede projekter for at sikre, at de har budgetmæssig dækning i 2019.

Af tabel 1 nedenfor fremgår en række nøgletal om Biblioteket.

Tabel 1: Virksomhedens økonomiske hoved- og nøgletal

Hovedtotal			
Mio. kr., løbende priser	2017	2018	2019
Resultatopgørelse			
Ordinære driftsindtægter	-577,7	-662,0	-656,8
- Heraf indtægtsført bevilling	-523,8	-556,2	-561,6
Ordinære driftsomkostninger	539,9	622,5	631,4
Resultat af ordinær drift	-37,8	-39,5	-25,4
Resultat før finansielle poster	-44,6	-48,8	-33,5
Årets resultat	-3,7	-9,5	7,5
Balance			
Anlægsaktiver	800,0	778,0	756,0
Omsætningsaktiver	169,5	207,9	185,0
Egenkapital	29,0	46,0	38,5
Langfristet gæld	808,0	770,8	745,8
Kortfristet gæld	124,1	163,9	143,5
Lånerammen	1.048,0	1.048,0	1.048,0
Træk på lånerammen	794,7	765,2	743,2
Finansielle nøgletal			
Udnyttelsesgrad af lånerammen	75,8%	73,0%	70,9%
Negativ udsvingsrate	263,8%	259,6%	201%
Bevillingsandel	90,7%	84,0%	85,5%
Overskudsgrad	0,6%	1,4%	-1,1%
Personaleoplysninger			
Antal årsværk	584	648	633
Årsværkspris	0,45	0,48	0,48

Kilde: Statens Koncernsystem

Oversigten indeholder sammenligningstal fra 2017, men navnlig udviklingen i resultatopgørelsen fra 2017 og 2018 er præget af overførslen af de resterende biblioteker under Aarhus Universitet til Det Kgl. Bibliotek (AUL-aftalen). Eksempelvis stiger den indtægtsførte bevilling, men ser man bort fra AUL-aftalen, er der reelt tale om et bevillingsfald/besparelser på 10 mio. kr. fra 2017 til 2018.

Udnyttelse af låneramme, bevillingsandel og overskudsgrad

Ser man på balancen, afspejler faldet i værdien af anlægsaktiver årets afskrivninger, som overstiger tilgangen. Faldet modsvares af, at den langfristede gæld, der finansierer aktiverne, også er reduceret. Udnyttelsesgraden af lånerammen er som konsekvens heraf også faldet.

Den negative udsvingsrate måler det overførte overskuds størrelse sat i forhold til bibliotekets maksimalt tilladte negative videreførsel i henhold til finansloven. Da der ultimo 2018 er

tale om en positiv opsparring på 33,2 mio. kr., og den maksimalt tilladte negative videreførsel er -12,8 mio. kr., bliver den negative udsvingsmargin beregningsteknisk opgjort til 259,6%.

For så vidt angår bevillingsandelen, er den faldet fra 2017 til 2018, hvilket afspejler AUL-aftalen og dens finansiering. Efter ønske fra Aarhus Universitet er det kun godt 40% af aftalebeløbet på i alt knap 70 mio. kr., der er dækket via bevillingsoverførsel. Resten faktureres og føres dermed som almindelig indtægt i bibliotekets regnskab.

Selv med indtægten fra AUL-aftalen, der også falder i de kommende år, er bibliotekets virksomhed fortsat helt overvejende bevillingsfinansieret. Bibliotekets økonomi er derfor stadig stærkt eksponeret i forhold til besparelserne på finansloven.

Årsværksforbruget er steget i forhold til 2017, hvilket primært afspejler virksomhedsoverdragelsen af medarbejdere i medfør af AUL-aftalen. Biblioteket har i 2018 gennemført en besparelsesrunde med henblik på tilpasning af aktivitetsniveauet til bevillingsfaldet frem mod 2020. Der er i den forbindelse nedlagt et betydeligt antal stillinger, hvilket vil slå igennem på årsværksforbruget i 2019 og 2020.

Endelig kan det konstateres, at biblioteket i 2018 har overholdt sit lønsumsloft.

2.2.2 Virksomhedens drift, anlæg og administrative ordninger

Institutionens driftskonti

Tabel 2. Virksomhedens hovedkonti

	(Mio. kr.)	Bevilling (FL+TB)	Regnskab 2018	Overført overskud ultimo
Drift	Udgifter	661,6	663,7	-2,1
	Indtægter	-105,4	-117,0	11,6

Kilde: Statens Koncernsystem

2.2.3 Overført overskud

Med udgangspunkt i årets resultat på 9,5 mio. kr., udgjorde virksomhedens akkumulerede resultatet 33,2 mio. kr. ved udgangen af 2018.

Tabel 2A: Overskud, hovedkonto [21.31.13.]

Mio. kr.løbende, priser		Reserveret bevilling	Overført overskud
Beholdning primo 2018		0,0	23,7
Årets øvrige bevægelser	2018	0,0	9,5
Beholdning ultimo 2018		0,0	33,2

Kilde: Statens Koncernsystem

2.2.4 Årets faglige resultater

I det følgende sammenfattes årets resultater på kerneopgaverne.

Digital materialeforvaltning

Digitale materialer efterspørges af alle slags brugere, og mere og mere findes kun digitalt. Det giver en række udfordringer vedrørende finansiering (stigende priser) og vedrørende indsamling og adgang til den digitale kulturarv. På universitetsbiblioteksområdet er der lavet en ny dialogstruktur med universiteterne, som skal sikre faglig og ledelsesmæssig opbakning til den stadigt hårdere udvælgelse af materialer. Der er også arbejdet med udvikling af en digital tekstplatform, som kan sikre bevaring og fortsat adgang til større fonds- eller statsfinansierede digitale tekstudgivelser (fx Søren Kierkegaards Skrifter og Grundtvigs Værker). Arbejdet med tekstplatformen er et eksempel på, at biblioteket i større udstrækning skal føre en dialog med udgivere af digitale publikationer (tekst, musik m.m.) for at få indsamlet den digitale kulturarv på en måde, som gør det enklere for biblioteket at sikre langtidsbevaring og adgang.

Fysisk materialeforvaltning

Biblioteket har store samlinger af fysiske materialer (trykte bøger og tidsskrifter; fotografier; breve; av-materialer m.m.), og samlingerne vokser fortsat. Det gælder fx de trykte bøger, som indsamles som del af kulturarven, og hvor antal årligt udgivne bøger ligger stabilt på omkring 15.000 enheder. Da det hverken brugsmæssigt eller økonomisk giver mening at digitalisere alle fysiske samlinger, vil håndtering af fysiske materialer fortsat være en kerneopgave. Der er arbejdet med at effektivisere aktiviteterne for modtagelse og indlemmelse af pligtafleveret materiale ved at lokalisere dem ét sted (København) og dermed reducere dobbeltarbejde. Der er arbejdet med at øge kendskabet og dermed benyttelsen af de fysiske samlinger. Der er arbejdet med en ny digital indgang til samlingerne (nyt kb.dk til lancering i 2019), og der er udarbejdet en omfattende digitaliseringsstrategi, som inddrager hensyn til bevaring, benyttelse og finansiering, og som gør det muligt at sætte konkrete projekter ind i en helhed.

Biblioteksservice

Omdrejningspunktet for bibliotekets service er bibliotekssystemet. Det er her, brugerne søger i og får adgang til informations- og dokumentationsmateriale. I dag driver biblioteket to systemer, ét for hvert af de store fusionerede biblioteker. Der er i 2018 gennemført en intensiv udbudsproces for at få ét nyt samlet bibliotekssystem. Kontrakten blev indgået i december 2018, og der forestår nu et omfattende implementeringsarbejde. Det nye system vil medføre en klar forbedring af bibliotekets service, idet alle brugere på en enkelt måde vil kunne få overblik over biblioteks informations- og dokumentationsmateriale. Samtidig er der et effektiviseringspotentiale, som vil udgøre et væsentligt bidrag til budgettilpasningen. Kendskab til bibliotekets servicetilbud er selvsagt en afgørende forudsætning for, at tilbudene bliver brugt. Der er i 2018 gennemført en undersøgelse af kendskabet til og interessen for bibliotekets landsdækkende tilbud. Undersøgelsen var rettet imod folkebibliotekerne, og 89 kommuner indgik i undersøgelsen. Kort sagt er der stor interesse, men mindre kendskab, og der er her et frugtbart arbejdsfelt, som vil blive bearbejdet i de kommende år.

Kulturformidling og forskning

Det er et overordnet mål, at biblioteket skal nå længere ud end i dag. Det gælder både geografisk og demografisk. Der er arbejdet på begge områder. Streaming af kulturarrangementer gør det muligt at nå længere ud geografisk, og et samarbejde med folkebibliotekerne om det kan give den interaktivitet, der gør det interessant og relevant. Løsningen blev afprøvet ved debatarrangementet med den franske præsident Emmanuel Macron og den danske statsminister i august 2018. Hvad angår brugersammensætning arbejdes der under overskriften "Det Kgl. Bibliotek for børn" med udvikling af tilbud, som præsenterer kulturarven på nye, relevante måder. Det sker blandt andet i regi af bibliotekets relativt nye skoletjeneste. Det er derudover et mål, at Kgl. Biblioteks forskning og forskningsformidling skal understøtte bibliotekets indsamling og bevaring og øge kendskabet til bibliotekets samlinger og services. Resultaterne for forskningsproduktion og formidling i 2018 er yderst tilfredsstillende med 40 fagfællebedømte publikationer og 29 formidlingspublikationer samt 174 faglige foredrag og radio/tv-indslag.

Målopfyldelse

Bibliotekets faglige resultater i 2018 betragtes som absolut tilfredsstillende. Inden for institutionens kerneopgaver er der leveret resultater, som sikrer målopfyldelse af rammeaftalens resultatmål. Af i alt 9 resultatmål er 6 opfyldt, mens 3 er delvist opfyldt:

Tabel 2b: Målopfyldelse 2018

Opfyldte resultatmål	6
Delvist opfyldte resultatmål	3
Ikke opfyldte resultatmål	0
Resultatmål i alt	9

Målopfyldelsen betragtes som fuldt acceptabel i betragtning af ambitionsniveau og vilkår. Der er leveret resultater, som understøtter udvikling af bibliotekets opgavevaretagelse i de kommende år. Det er blandt andet sket i form af en række samarbejdsprojekter med andre kulturarvsinstitutioner og med andre universitetsbiblioteker. Det er sket samtidig med, at der er gennemført personalereduktioner.

2.3 Kerneopgaver

2.3.1 Opgaver og ressourcer: skematisk oversigt

Nedenstående tabel 3 viser en sammenfatning af økonomien for bibliotekets opgaver i henhold til finansloven.

Tabel 3: Sammenfatning af økonomi for virksomhedens produkter/opgaver

Mio. kr.løbende, priser	Bevilling (FL+TB)	Øvrige indtægter	Omkostninger	Andel af årets overskud
0. Generelle fællesomkostninger	-101,3	-5,1	104,7	-1,7
1000 Digital materialeforvaltning	-157,7	-0,6	155,6	-2,7
2000 Fysisk materiale forvaltning	-125,5	-9,7	133,0	-2,1
3000 Biblioteksservice	-142,9	-83,3	223,8	-2,4
4000 Kultur- og forskningsformidling	-28,8	-18,3	46,6	-0,5
I alt	-556,2	-117,0	663,7	-9,5

Kilde: Internt regnskab

Note: Afbigelsler i summering skyldes afrundinger

Som det fremgår, er biblioteksservice det største udgiftsområde og udgør omkring en tredjedel af bibliotekets virksomhed. Formålet omfatter undervisning og vejledning, forskerservice, drift af studiemiljøer og biblioteksfaglige publikumsområder samt fysisk og elektronisk formidling og brugerbetjening i øvrigt.

Indtægterne er knyttet til aftaler om biblioteksbetjening på universiteterne i Aarhus, Aalborg, Roskilde og København.

Digital materialeforvaltning er det næststørste udgiftsområde og dækker digital indsamling og bevaring af materiale såvel inden for som uden for pligtafleveringsloven. Indkøb af licenser til elektroniske tidsskrifter og andre digitale materialer føres også under formålet og tegner sig for en stor del af de samlede omkostninger.

Fysisk materialeforvaltning inkl. anskaffelse af fysiske materialer, magasiner, bevaring og fysisk sikring er, som det fremgår, også fortsat et væsentligt udgiftsområde for biblioteket.

Under generelle fællesomkostninger udgør driftsudgifter vedrørende bygningsarealer til bibliotekets ansatte den største udgiftspost. Området omfatter også administrativ It, logistik og indkøb mv. samt generel ledelse og administration.

Metode for opgørelse af udgifter per opgave

Størstedelen af udgifter og indtægter er ført på formålene ved direkte kontering. Omkostninger, der er fælles for en flerhed af formål, fx bygningsdrift og drift af bibliotekssystem, er dog nøgletalsfordelt ud fra konkret fastsatte nøgler.

2.4. Målrapportering

2.4.1. Målrapportering del 1. Oversigt over årets resultatopfyldelse

Tabel 4: Årets resultatopfyldelse

Kerneopgave	Resultatmål	Målopfyldeelse 2018
Digital materialeforvaltning	1. Med stigende brugerefterspørgsel og relativt vigende ressourcer vil biblioteket fastholde en høj grad af partnertilfredshed.	Opfyldt
	2. Biblioteket vil sikre nutidige og fremtidige brugere adgang til mere digitalt indhold.	Opfyldt
Fysisk materialeforvaltning	3. Biblioteket vil sikre, at brugerne hurtigt får adgang til de pligt-afleverede trykte bøger og tidsskrifter.	Delvist opfyldt
	4. Biblioteket vil gøre egne fysiske samlinger mere tilgængelige for borgere i hele landet på en tidssvarende måde.	Delvist opfyldt
Biblioteksservice	5. Biblioteket vil give brugerne nem og hurtig adgang til alle bibliotekets materialer via ét system.	Opfyldt
	6. Biblioteket vil øge kendskabet til og brugen af bibliotekets landsdækkende servicetilbud.	Opfyldt
	7. Biblioteket vil øge universitetsbrugernes kendskab til og brug af bibliotekets undervisningstilbud vedrørende informationskompetence, hvor informationsbehov, informationshåndtering og informationsdannelse er i fokus.	Delvist opfyldt
Kulturformidling og forskning	8. Biblioteket vil sikre, at kulturformidlingsaktiviteterne når bredere ud end i dag.	Opfyldt
	9. Bibliotekets forskning og forskningsformidling vil fokusere på aktiviteter, der anskueliggør bibliotekets samlinger og som understøtter indsamling, bevaring og formidling.	Opfyldt

Det Kgl. Biblioteks rammeaftale med Kulturministeriet indeholder i alt 9 mål i 2018. Det fremgår af tabellen ovenfor, at 6 mål blev opfyldt, mens 3 blev delvist opfyldt.

2.4.2. Målrapportering del 2. Uddybende analyser og vurderinger

Resultatmål 1: Med stigende brugerefterspørgsel og relativt vigende ressourcer vil biblioteket fastholde en høj grad af partnertilfredshed

Et af Det Kgl. Bibliotek vigtigste strategiske indsatsområder er at opnå og fastholde en rolle som strategisk partner i universiteternes udvikling, som er en forudsætning for udvikling af biblioteksopgaverne. Biblioteket ønsker i den forbindelse at etablere en systematisk og konstruktiv dialog med de betjente universiteter (Aarhus, København, Roskilde) om e-porteføljes indhold, således at beslutninger om mere/mindre indhold sker på baggrund af relevans for brugerne (forskere/studerende) og fagligt medejerskab i universiteterne.

Operationelle mål, nøgletal, indikatorer*	R2017	B2018	R2018	B2019
1.1 KB vil udvikle og afprøve værktøjer til at måle universiteternes tilfredshed med bibliotekets leverance af e-ressourcer	-	Årlig udtalelse fra KU/AU om bibliotekets services pba. strukturerede interviews	Årshjul for en dialogstruktur mellem biblioteket og universiteterne etableret	I samarbejde med Universitetsdirektørudvalget etablerer KB en ny forvaltningsstruktur for licensforhandlingerne
Tilvækst e-bøger – licensressourcer, antal titler	152.867	85.000	130.169	80.000
Tilvækst e-tidsskrifter og andre e-serier – licensressourcer, antal titler	11.084	2.316	24.891	2.316
Benyttelse af e-bøger – licensressourcer, antal download	6.469.767	5.500.000	6.749.215	5.900.000
Benyttelse af e-tidsskrifter og andre e-serier – licensressourcer, antal download	11.089.550	12.500.000	14.775.494	12.500.000
Udgifter til anskaffelse af e-ressourcer i alt, kr.	70.321.000	regnskabstal	91.612.000	regnskabstal

* Operationelle mål er markeret med fed.

Note: Det høje resultat for tilvækst af e-tidsskrifter og andre e-serier skyldes bl.a. arkivkøb og generel tilgang i de enkelte baser. Stigningen i udgifter til anskaffelse af e-ressourcer kan henføres til indkøb af digitale materialer til Aarhus University Library, som blev en del af Det Kgl. Bibliotek i 2018.

I 2018 blev der etableret et samlet overblik over Københavns Universitets, Aarhus Universitets og Roskilde Universitets licensbelagte ressourcer med henblik på at synliggøre porteføljeoverlap, aftaleforhold og økonomi. Det har givet et godt udgangspunkt for at etablere en dialogstruktur, hvor de enkelte universiteter tager medejerskab for tilvalg/fravalg af licensbaserede informationsressourcer – af både faglige og økonomiske årsager. Det Kgl. Bibliotek har udarbejdet et årshjul for en dialogstruktur mellem biblioteket og universiteterne, som blev præsenteret for og godkendt af alle tre universiteter med stor opbakning i 4. kvartal.

Præmisserne for bibliotekets indsats på området er ændret med den politiske beslutning om at følge anbefalingerne fra Arbejdsgruppen om den fremtidige organisering af forskningsbiblioteksområdet. En af anbefalingerne var, at fælles licensforhandlinger af universiteternes e-ressourceporteføljer flyttes fra DEFF (Slots- og Kulturstyrelsen) til Det Kgl. Bibliotek kombineret med en ny forvaltningsstruktur. Dette vil blive effektueret i løbet af 2019, og på den baggrund er der formuleret et nyt operationelt mål for 2019, nemlig et mål om etablering af ny forvaltningsstruktur for licensforhandlingerne.

Konklusion:

Resultatmålet for 2018 om universiteternes tilfredshed anses at være *opfyldt*. Målsætningen for 2019 ændres efter aftale med Kulturministeriet, så den afspejler den nye situation med overflytning af licensforvaltning fra DEFF til Det Kgl. Bibliotek.

Resultatmål 2: Biblioteket vil sikre nutidige og fremtidige brugere adgang til mere digitalt indhold

Det Kgl. Bibliotek indsamler løbende store mængder digitalt indhold fra danske hjemmesider, som en del af pligtafleveringen. Indholdet indgår i de nationale samlinger, som bevares som en del af vores kulturarv. En del digitalt indhold kan ikke indsamles med standardmetoden, dette gælder bl.a. digitalt distribuerede musikindspilninger. Derfor er der iværksat et arbejde for at etablere alternative indsamlingsmetoder, som skal resultere i en mere fyldestgørende indsamling og bevaring.

Operationelle mål, nøgletal, indikatorer*	R2017	B2018	R2018	B2019
2.1 KB vil i 2018 gøre det muligt for udgivere af musik at uploade afleveringspligtig musik til biblioteket	-	Musikudgivere kan registrere og uploade digitale musikudgivelser til KB som pligtaflevering	Løsning etableret som beskrevet nedenfor	Evaluering af upload-løsningen ultimo 2019
2.2 KB vil i samarbejde med distributører, udgivere og interesseorganisationer kortlægge mulighederne for løbende indsamling af et bredt udvalg af digitalt publiceret dansk musik	-	Kortlægning planlægges og påbegyndes	Kortlægning påbegyndt som planlagt	Færdig rapport som grundlag for beslutning om udvidet indsamling af digitalt publiceret musik

* Operationelle mål er markeret med fed.

I løbet af året er der etableret en hjemmeside med bagvedliggende teknisk løsning, som gør det muligt for musikproducenter at pligtaflevere digitale musikindspilninger. Løsningen er designet til mindre aktører, og den omfatter to materialekategorier: enkelt-track og samling af tracks (album). Musikproducenterne føres gennem en proces, der starter med login via NemID, og giver mulighed for at uploade det pågældende materiale inklusive metadata. Vi har lagt vægt på at designe en løsning, der giver en minimal mængde af manuel efterhåndtering hos Det Kgl. Bibliotek. Løsningen kan tilgås på <https://www.statsbiblioteket.dk/nationalbibliotek/digital/pligtaflevering>

Den nye løsning gør det muligt for biblioteket at indlemme indhold, som ellers ikke kunne håndteres. Dermed vil det give mere digitalt indhold og et mere nuanceret billede af musikproduktionen i Danmark i de kommende år, som vil blive bevaret for eftertiden. Det forventes dog ikke, at vi vil modtage store mængder, da løsningen kræver, at producenterne aktivt opsøger biblioteket. Der forventes en væsentlig større effekt af delmål 2, som er påbegyndt i 2018, og som forventes færdiggjort som planlagt i 2019. En bred indsamling af digitalt distribueret musik vil kunne give en markant bedre dokumentation af musikproduktionen i Danmark, til brug for både nutiden og eftertiden.

Konklusion:

Resultatmålet om mere digitalt indhold til brugerne anses på den baggrund for *opfyldt*. De operationelle mål vedrører musikudgivelser, men indsatsen har perspektiv også for andre materialekategorier. Også vedrørende tekstudgivelser er der arbejdet med etablering af alternative indsamlingsmetoder.

Resultatmål 3: Biblioteket vil sikre, at brugerne hurtigt får adgang til de pligtafleverede trykte bøger og tidsskrifter

Det Kgl. Bibliotek modtager hvert år en stor mængde trykte materialer i henhold til loven om pligtaflevering. Det var bibliotekets målsætning i 2018 at sikre, at brugerne kan få adgang til disse materialer hurtigere end året før. Dette skulle ske ved at kortlægge de interne arbejdsprocesser for modtagelse af pligtafleveret materiale i Aarhus og København og fastlægge konkrete måltal for 2018 og 2019.

Operationelle mål, nøgletal, indikatorer*	R2017	B2018	R2018	B2019
3.1 KB vil sikre kortere procestid for pligtafleveret materiale i forhold til 2017	-	Kortlægning af nuværende arbejdsgange og ressourceforbrug i 1. kv. 2018; efterfølgende udvikling af nye arbejdsprocesser for hurtigere indlemmelse og reduceret ressourceforbrug	Udskudt til 2019 efter aftale med Kulturministeriet	Udvikling og tilpasning af nye arbejdsprocesser, der sikrer forbedret funktionalitet og reduktion af ressourceforbrug
Procestid for modtagelse og indlemmelse af pligtafleverede trykte bøger og tidsskrifter	-	Fastsættes i 2018	Udskudt til 2019 efter aftale med Kulturministeriet	Fastsættes i 2019
Modtagelse af pligtaflevering – bøger, antal boglige enheder	20.073	20.000	18.226	18.000

Modtagelse af pligtafle- vering – tidsskrifter, an- tal boglige enheder	29.043	27.000	29.388	25.000
Indlemmelse af pligtafle- vering KBH – bøger, an- tal fysiske enheder	12.575	13.000	13.199	12.000
Indlemmelse af pligtafle- vering KBH – tidsskrif- ter, antal fysiske enhe- der	987	900	1.887	800
Indlemmelse af pligtafle- vering Aarhus – bøger, antal fysiske enheder	14.322	16.500	14.007	16.500
Indlemmelse af pligtafle- vering Aarhus – tids- skrifter, antal	19.252	18.800	17.554	18.800

* Operationelle mål er markeret med fed.

Kortlægning af arbejdsgange og ressourceforbrug er som planlagt sket i 2018, men udviklin-
gen af nye arbejdsprocesser blev forsinket grundet beslutningen om at sammenlægge de
organisatoriske enheder for fysisk pligtaflevering i hhv. Aarhus og København. Fysisk pligt-
aflevering i Aarhus og København er nu lagt sammen organisatorisk, og det forventes, at
processerne for modtagelse og indlemmelse af pligtafleveret materiale i Aarhus og Køben-
havn er fuldt integreret i løbet af 2019. Dette vil bidrage til bibliotekets mål om at sikre kor-
tere procestid for pligtafleverede materialer og gøre det muligt at fastlægge konkrete måltal
for procestiden i 2019.

På baggrund af sammenlægning af processer for klargøring af pligtafleveret materiale og
sammenlægning af arbejdsprocesser i bibliotekets afdelinger i København og Aarhus defi-
neres baseline for pligtafleverede monografier per 1. april 2019. Denne baseline bliver ud-
gangspunktet for måling af optimeret proces af pligtafleverede monografier i de efterføl-
gende kvartaler i 2019.

Konklusion:

Det har vist sig for ambitiøst at have både organisation og arbejdsprocesser på plads i
2018. Materialerne er nået hurtigt ud til brugerne, men ikke hurtigere end tidligere.
Resultatmålet anses på den baggrund for *delvist opfyldt*.

Resultatmål 4: Biblioteket vil gøre egne fysiske samlinger mere tilgængelige for bor- gere i hele landet på en tidssvarende måde

Bibliotekets enorme fysiske samlinger bliver mere tilgængelige for borgere i hele landet, når
de bliver digitaliserede, og når bibliotekets hjemmesider på en brugervenlig og overskuelig
måde gør det muligt for hver enkelt bruger at finde dét, som er relevant. Dette indsatsom-
råde sigter både mod at forøge mængden af digitaliseret materiale og at gøre det lettere for
brugerne at finde frem til det relevante.

Operationelle mål, nøgletal, indikatorer*	R2017	B2018	R2018	B2019
4.1 KB vil udarbejde og følge en langsigtet strategi og en 5-års plan for digitaliseringsarbejdet	-	Digitaliseringsstrategi og 5-års plan udarbejdet	Digitaliseringsstrategi og 5-årsplan udarbejdet	Digitalisering sker iht. den lagte plan
<i>Digitalisering af egne samlinger, udvalgte materialekategorier:</i>				
- bøger, antal skanninger	565.390	500.000	517.016	500.000
- aviser, antal skanninger	9.597.831	75.000	66.241	75.000
- AV, antal minutter	2.147.628	1.100.000	1.905.185	1.100.000
Bestand af bibliotekets egne e-ressourcer, antal titler	7.014.552	8.230.000	7.809.911	9.730.000
4.2 KB vil som led i udviklingen af nyt kb.dk styrke tilgængeligheden af bibliotekets digitaliserede samlinger	-	Tilgængeligheden styrkes gennem forbedret navigation inden for de nuværende formidlingsplatforme	Der er ikke gennemført ændringer af eksisterende formidlingsplatforme (delmålet ikke opfyldt)	Konsolidering af formidlingsplatforme påbegyndes
Benyttelse af bibliotekets egne e-ressourcer, antal download	17.521.001	16.000.000	18.681.857	17.000.000

* Operationelle mål er markeret med fed.

I løbet af året er der udarbejdet en ny digitaliseringsstrategi samt en 5-årsplan for digitalisering. En vigtig del af strategien er en ny tværgående organisering af arbejdet med digitalisering, som sikrer en effektiv og helhedsorienteret indsats på tværs af de tidligere institutioner. En langsigtet plan sikrer desuden, at såvel klargøring af materialet som selve digitaliseringen kan udføres mere effektivt. Prioriteringen skal tilgodese både brugernes behov for at tilgå materialer fra Det Kgl. Biblioteks samlinger og bibliotekets opgave at bevare de fysiske materialer til eftertiden.

En vigtig del af digitaliseringsstrategien er at tiltrække flere ressourcer til digitalisering. Biblioteket har arbejdet med at synliggøre alternative forretningsmodeller med det formål at gøre eksterne interessenter i stand til lettere at få øje på mulighederne for at få digitaliseret materiale fra bibliotekets samlinger mod betaling. Dette arbejde er påbegyndt i 2018 og fortsætter i 2019. Det er vores vurdering, at den nye strategi vil kunne resultere i større mængde digitaliseret materiale – og dermed mere materiale, som er tilgængeligt for alle borgere. Det forventes dog, at der vil gå et par år, inden effekten kan evalueres reelt. Bibliotekets strategi skal bidrage til at effektivisere digitaliseringsarbejdet med de ressourcer, som er til rådighed. Det kan give et mindre løft, mens et mere substantielt løft kræver tilførsel af flere ressourcer.

I 2018 er der udarbejdet et koncept for bibliotekets nye hjemmeside, der med udgangspunkt i brugernes behov vil give biblioteket en tidssvarende formidlingsplatform og styrke adgangen til de digitale samlinger. Den tekniske udvikling er påbegyndt i 2018, og det nye kb.dk forventes at gå i luften i 2019.

Konklusion:

Resultatmålet om at gøre egne fysiske samlinger mere tilgængelige for borgere i hele landet anses på den baggrund for *delvist opfyldt*.

Resultatmål 5: Biblioteket vil give brugerne nem og hurtig adgang til alle bibliotekets materialer via ét system

Det Kgl. Bibliotek har en målsætning om, at vi i 2019 kan tilbyde alle vores brugere adgang til alle bibliotekets materialer via ét system. Det er nødvendigt at implementere et nyt bibliotekssystem, fordi biblioteket dermed kan samordne bagvedliggende arbejdsprocesser, sikre at alle samlinger er til rådighed på tværs af Danmark, og sikre at rettighedsstyring på licensbelagt materiale for forskellige universiteter kan håndteres.

Operationelle mål, nøgletal, indikatorer*	R2017	B2018	R2018	B2019
5.1 KB vil udvikle og implementere nyt bibliotekssystem i 2019	-	Offentligt udbud og valg af leverandør 1. halvår 2018	Udbud gennemført og leverandør valgt	Udvikling, implementering og ibrugtagning
Samlet benyttelse af e-ressourcer - licensressourcer, inkl. database-søgninger	34.053.480	32.800.000	34.797.113	35.245.000
Antal fysiske udlån	1.172.265	1.100.000	1.087.997	1.060.000

* Operationelle mål er markeret med fed.

I 2018 gennemførte Det Kgl. Bibliotek et bibliotekssystemudbud, der vil sikre et nyt fælles bibliotekssystem for biblioteket, inkl. biblioteksservice til Aarhus Universitet, København Universitet, Roskilde Universitet og Aalborg Universitet i 2019. Projektet blev risikovurderet i Statens It-råd med ros. Kammeradvokaten har bistået med juridiske kompetencer i forbindelse med udbuddet, og der er gennemført forhandlinger med tre leverandører, hvorefter Det Kgl. Bibliotek traf en beslutning og underskrev kontrakten med den valgte leverandør i december 2018.

Projektet er særdeles ambitiøst. Det er første gang, biblioteket gennemfører så stort et bibliotekssystemprojekt i tæt samspil med flere universitetsbiblioteker. Opgaven stiller store krav til tids-, ressource- og økonomistyringen. Den kræver også tæft for håndtering af kulturelle forskelligheder og evne til at lede store forandringer uden at lade tekniske spidsfindigheder forstyrre det overordnede resultat. Projektets overordnede plan for tid, ressourcer og økonomi er overholdt samtidig med, at der blev skabt og fastholdt stor interesse og opbakning i organisationen.

Konklusion:

Resultatmålet for 2018 om nem og hurtig adgang til alle bibliotekets materialer via ét system anses på den baggrund at være opfyldt.

Resultatmål 6: Biblioteket vil øge kendskabet til og brugen af bibliotekets landsdækkende servicetilbud

Som Danmarks nationale bibliotek er Det Kgl. Bibliotek et bibliotek for alle, enten direkte eller via et andet bibliotek. Det er vores mål at øge kendskabet til og anvendelsen af bibliotekets tilbud. Det gælder både service baseret på samlingerne og på kulturarrangementer, som har potentiale til at nå en bredere kreds af borgere. Synliggørelsen og markedsføringen af bibliotekets tilbud vil fortsat ske gennem flere kanaler og på flere platforme, men dette resultatmål tager afsæt i bibliotekets virke som overcentral for folkebibliotekerne, hvilket giver en særlig mulighed for at bruge folkebibliotekerne som platform for at udbrede bibliotekets samlinger og services.

Operationelle mål, nøgletal, indikatorer*	R2017	B2018	R2018	B2019
KB vil gennemføre en brugerundersøgelse blandt folkebiblioteker, der måler kendskabsgrad til servicetilbud og interesse/relevans; efterfølgende indsats med fastlagte mål	-	1. måling/måltal for 2019	Rapport om brugerundersøgelsens resultater udarbejdet; mål for indsatsen i 2019 fastsat	Måltal for 2019: Kendskabsgraden til udvalgte services øges fra 34% til 60%; kendskabsgraden til de klassiske overbygningsservices fastholdes på 94%.

* Operationelle mål er markeret med fed.

Der er i 2018 gennemført en brugerundersøgelse i form af en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse om folkebibliotekernes kendskab til og interesse for Det Kgl. Biblioteks services, og en efterfølgende kvalitativ undersøgelse med to workshops for folkebiblioteksansatte for at kvalificere de kvantitative resultater. 90% af landets folkebiblioteker (89 kommuner) deltog i den kvantitative spørgeskemaundersøgelse, som spurgte ind til folkebibliotekernes kendskab til og interesse for det Kgl. Biblioteks samlinger, services, arrangementer og kommunikationskanaler. Der blev i undersøgelsesdesignet lagt vægt på både de klassiske overbygningsservices (fra det tidligere "Statsbibliotek") samt kendskab til og interesse for KB København-baserede samlinger og arrangementer. Undersøgelsen viste, at der er et markant større kendskab til de klassiske "Statsbibliotek"-services (94%), sammenlignet med en kendskabsgrad på 34% for KB København-baserede services set under et. Undersøgelsens resultater er beskrevet i en rapport med dertil hørende handlingsplan med 14 delmål for indsatsen i 2019.

At øge kendskabsgraden til og brugen af Det Kgl. Biblioteks landsdækkende services kræver en flerårig indsats. Første fase i den indsats – og fokus i resultatmålet – har været at tilvejebringe videngrundlaget for den aktuelle situation og fastlægge de aktiviteter, der skal til

for at øge folkebibliotekernes kendskabsgrad og brugen af de forskellige services. Den anvendte metode har givet et solidt grundlag for det videre arbejde.

På baggrund af resultaterne fra brugerundersøgelsen er der nu fastlagt mål for den *indsats*, der skal gennemføres i 2019, formuleret i en handlingsplan med 14 delmål inden for kommunikation, kompetenceudvikling, metadata/infrastruktur og formidling. Resultatet af den kommende indsats – forventeligt øget kendskab – vil blive afdækket ved at gennemføre en ny brugerundersøgelse i 2021. Målet er at øge kendskabsgraden til udvalgte KB København-baserede services fra nuværende gennemsnitlige 34% til 60% og som minimum fastholde kendskabsgraden til de klassiske overbygningsservices (94%). Endemålet om at øge brugen af de forskellige ydelser kan monitoreres ved fx at følge antal downloads etc. Men da der som følge af fusionen fortsat arbejdes med at udvikle og implementere nye digitale platforme – herunder nyt bibliotekssystem og nyt kb.dk – er det for nuværende for tidligt at opstille konkrete mål for brugen af ydelserne.

Bibliotekets målsætning om at øge kendskabsgrad til bibliotekets services i København vurderes som ambitiøs, og den gennemførte brugerundersøgelse og handlingsplanen med de opstillede delmål er udtryk for en vellykket indsats.

Konklusion:

Resultatmålet om øget kendskab og brug af bibliotekets landsdækkende tilbud anses på den baggrund for *opfyldt*.

Resultatmål 7: Biblioteket vil øge universitetsbrugernes kendskab til og brug af bibliotekets undervisningstilbud vedrørende informationskompetence, hvor informationsbehov, informationshåndtering og informationsdannelse er i fokus

Operationelle mål, nøgletal, indikatorer*	R2017	B2018	R2018	B2019
7.1 KB vil fortsat understøtte de studerendes informationskompetencer ved fysisk undervisning i informationssøgning, kildekritik, tekstlighedsforståelse, metodevalg, reference- og datahåndtering	-	Statusrapport om overgang fra fysisk undervisning til online læring	Kort status følger nedenfor	Statusrapport om overgang fra fysisk undervisning til online læring
Antal gennemførte undervisningslektioner	1.542	2.560	2.812	2.240
Antal fremmødte deltagere	21.664	31.700	30.168	28.000
7.2 KB vil understøtte digital hjælp til selvhjælp for studerende via digitale læringsobjekter på universiteternes platforme (hvor brugerne allerede befinder	-	Etablering af målemetoden vedr. digitale læringsobjekter	Overblik over digitale læringsobjekter skabt; etablering af systematisk	Øget benyttelse af digitale læringsobjekter

sig) og dermed sikre, at brugerne kan få hjælp på det tidspunkt, de har behovet			målemetode fortsætter i 2019	
Antal tilgængelige digitale læringsobjekter	-	1. måling	84	2018-resultat + 10%
Antal tilgængelige digitale læringsobjekter på universiteternes platforme	-	1. måling	16	2018-resultat + 10%
Måling af benyttelse af digitale læringsobjekter	-	1. måling	8.345	2018-resultat + 10%

* Operationelle mål er markeret med fed.

Note: Tal for fysisk undervisning i 2018-2019 inkluderer undervisningsaktiviteter overdraget fra Aarhus Universitet.

Fysisk undervisning

Fysisk undervisning måles fra og med 2019 i 5 kategorier, der kan sammenlignes med digital brug, for at sikre bibliotekets strategiske planlægning af den samlede både fysiske og digitale undervisning. Fysisk undervisning ønskes i højere grad ikke kun suppleret af digitale 'hjælp til selvhjælp' værktøjer, men også reduceret for at minimere det samlede ressource-træk til undervisningen. Dette skal ske ved at trimme eksisterende undervisningsporteføljer og sikre tættere samspil mellem universitetsbibliotekerne. Dette er kompliceret at sikre, da bibliotekets oplevelse på baggrund af 2018 tal er, at behovet for undervisning stiger i takt med, at de studerendes informationskompetencer stiger, simpelthen fordi de studerende i stigende grad bliver klar over, hvad de ikke ved.

De 5 målinger er en udvidelse af eksisterende måling og er følgende:

1. Antal kurser – stand alone (med ønske og forventning om at disse tal skal gå ned, da vi ønsker mere indlejret undervisning og ryk mod digitalt)
2. Antal kurser – indlejrede (med ønske om stigning)
3. Antal deltagere
4. Ovenstående 3 koblet med antal studerende på det enkelte fag
5. Antal kurser der har digital kobling (fx blended learning) (med ønske og forventning om, at dette tal skal stige)

Digitale læringsobjekter

Det er forholdsvis nyt for universitetsbibliotekerne at arbejde med digitale læringsobjekter. Derfor har 2018 handlet om at skabe et overblik over, hvilke læringsobjekter der eksisterer, og udvikle en metode for opgørelse af antal og brug. At skabe et overblik over digitale læringsobjekters placering, indhold og antal har ikke vist sig vanskeligt at gøre. Til gengæld er det langt vanskeligere at etablere en systematisk målemetode for benyttelse på tværs af mange forskellige universiteters platforme. Københavns Universitetsbibliotek har eksperimenteret med indsamling af data fra forskellige platforme med forskellige målemetoder

(klikes, views, gennemførelser), men det er p.t. uafklaret, hvordan vi mere konkret kan arbejde videre hermed. Det skal i den forbindelse også afklares, hvad tallene reelt peger på, og hvordan statistikken kan gøre os i stand til at sige noget om succes og kvalitet.

Konklusion:

Resultatmålet for 2018 om universitetsbrugernes kendskab til og brug af bibliotekets undervisningstilbud anses på den baggrund at være *delvist opfyldt*.

Brugerundersøgelse 2018

I henhold til Det Kgl. Biblioteks foregående rammeaftale med Kulturministeriet skulle Københavns Universitetsbibliotek gennemføre en brugerundersøgelse i 2017. Undersøgelsen blev udskudt til 2018 med den målsætning, at der i samspil med Københavns Universitet skulle udvikles ny metode for at bedre at kunne afdække brugernes ønsker til biblioteksservice. I 2018 blev der derfor gennemført en brugerundersøgelse, som viser, at 96% af Københavns Universitets studerende og forskere er tilfredse eller meget tilfredse med bibliotekets service (rammeaftalens mål var 90%). I forhold til den nuværende rammeaftales mål er det særligt interessant, at 88% af respondenterne vurderer, at biblioteket har det materiale, de skal bruge til deres studier og forskning, samt at 93% angiver, at de finder det, de søger efter, i Det Kgl. Biblioteks system.

Aarhus University Library gennemførte i 2018 i dialog med Aarhus Universitets fakultetsledelser en evaluering af bibliotekets ydelser i forhold til de definerede SLA'er (Service Level Agreements). Evalueringerne viste stor tilfredshed med ydelserne, herunder undervisning og vejledning, materialeforsyning, ledelsesinformation og anden support.

Resultatmål 8: Biblioteket vil sikre, at kulturformidlingsaktiviteterne når bredere ud end i dag

Operationelle mål, nøgletal, indikatorer*	R2017	B2018	R2018	B2019
8.1 KB vil igangsætte nye tiltag og gennemføre ny undersøgelse af brugerprofil med fokus på publikum i Diamanten under 30 år	-	Publikums-segmentering og kampagner der skal øge kendskab til og brug af bibliotekets kulturtilbud blandt læsesalsbrugere i Diamanten	Målet indfriet, jf. kort redegørelse nedenfor	Måling af effekten af de gennemførte kampagner blandt publikum under 30 år
Antal besøgende i udstillinger	33.825	31.000	31.879	31.000
Antal arrangementsgæster	20.558	15.000	16.525	15.000

8.2 KB vil videreudvikle skoletjenesten	-	Styrket formidling af bibliotekets fysiske samlinger i Diamanten og digitalt i hele landet	Målet indfriet i form af nye undervisnings-tilbud til de yngste skolebørn i Diamanten og online	Udvikling af yderligere formidlingskoncepter og undervisningsmuligheder
Antal skoleklasser	46	52	147	65

* Operationelle mål er markeret med fed.

Det Kgl. Bibliotek har i 2018 arbejdet målrettet med at nå et bredere publikum med kulturelle aktiviteter i Den Sorte Diamant. Et af de væsentlige områder har været bibliotekets skoletjeneste, med særlig fokus på at udvikle nye formater og øge antallet skoleklasser, der besøger Den Sorte Diamant. Dertil kommer aktiviteter for børn og børnefamilier, der er en ny målgruppe for Det Kgl. Bibliotek. Et andet vigtigt arbejdsområde har været at udvikle ny musikstrategi, der i højere grad end tidligere tager udgangspunkt i bibliotekets samlinger og derfor kaldes *tekstbaseret musik*.

Skoletjenesten og aktiviteter for børn og børnefamilier

Det Kgl. Biblioteks skoletjeneste opnåede i 2018 et stort besøgstal, hvor mere end 85 klasser deltog i undervisningstilbud, og 62 andre klasser besøgte bibliotekets tilbud på egen hånd med udgangspunkt i det materiale, der ligger tilgængeligt på kb.dk. Skoletjenestens emner har dels været knyttet til udstillingerne i Den Sorte Diamant og til bibliotekets samlinger og fysiske rum. Året startede med en afrunding af undervisningsforløbet om Danmarks koloniale fortid, som foregik i udstillingen *Blinde vinkler*. Forløbet tiltrak sig stor bevågenhed fra skolerne, da det behandlede et aktuelt emne og fulgte uddannelsernes læringsmål. I april lanceredes undervisningsforløbet målrettet 7.-10. klasser samt ungdomsuddannelser i bibliotekets skatteudstilling *Abramovic Methods for Treasures*. I udstillingen *Kent Klich: Gaza Works* tilbød skoletjenesten forløb for udskolingseleverne og ungdomsuddannelserne. En del klasser havde forinden arbejdet med udstillingsemnet og brugte således besøget på Det Kgl. Bibliotek, som et direkte supplement til undervisningen ude på skolerne. Undervisningsforløbet satte særlig fokus på fotografiets rolle i skildringen af en konflikt og krigens konsekvenser for et hverdagsliv.

Forløbet *Bag om bøgerne* og specielt *Den Store Thomas Winding udstilling* var målrettet de alleryngste skolebørn. I *Winding*-udstillingen deltog klasser fra 0. til 6. klassesetrin i undervisningsomvisninger og workshops, og specielt 0.-2. klasserne var hyppige brugere. Der blev også udviklet online undervisningsmateriale, som kunne bruges selvstændigt ude på skolerne, og som forberedelse eller afrunding på et besøg i udstillingen. *Winding*-udstillingen var også omdrejningspunktet for hovedparten af de fritidsaktiviteter, som biblioteket tilbød børn i alderen 6-12 år. Derudover har der været undervisningsforløb og arrangementer med *Mød en ekspert!* suppleret med forløbet *Bag om bøgerne*. Det nye forløb er målrettet 3.-5. klasse, og foregår i Folkemindesamlingens rammer, hvor eleverne bl.a. får lov til at komme med i magasinerne. I arrangementet *Fantastiske Fabeldyr og forunderlige væsner*, som

fandt sted i Gamle Læsesal, kunne børn deltage i forskellige kreative aktiviteter og gå på skattejagt mellem reolerne i det stemningsfulde rum.

Tekstbaseret musik

Målet med udviklingen af de tekstbaserede koncerter var at skabe et nyt koncertformat, der er forankret i en af bibliotekets kerneopgaver, nemlig at formidle samlingerne og skabe oplevelser, og på den måde at nå bredere ud med kulturaktiviteterne. De tekstbaserede koncerter er tænkt således, at publikum får et indholdsrigt og tidsvarende indblik i kulturarven, fx ved at spille musik, der allerede findes i samlingerne, eller ved at inddrage indhold fra samlingerne – tekst, billeder, tv-klip etc.

Brugerundersøgelse, segmentering og kampagner

Undersøgelsen blandt læsesalsbrugere blev gennemført ultimo 2018, dog ikke i en helt så stor skala som oprindeligt planlagt. Undersøgelsen indikerede et fornuftigt kendskab til Den Sorte Diamants kulturaktiviteter, særligt udstillinger. Dette var en smule overraskende, da det er den af bibliotekets kulturaktiviteter, der – når man ser på billetsalgsstatistikkerne – har den mindste procentandel studerende af den samlede belægningsprocent. Undersøgelsen viste en generel udbredt og positiv interesse blandt brugerne, der endnu ikke havde benyttet sig af kulturtilbuddene. I samarbejde med kommunikationsbureauet Advice er de studerende desuden blevet beskrevet som et særligt segment, der indgår i en ny digital markedsføringsstrategi, som blev udviklet i december 2018 og januar 2019. Strategien skal i de kommende år både styrke billetsalget og øge kendskabet til bibliotekets kulturtilbud. Fra januar 2019 igangsættes en kampagne rettet mod læsesalsbrugere for en ny arrangementsrække med titlen *Klassisk Dannelse*.

Konklusion:

Resultatmålet om, at kulturformidlingsaktiviteterne skal nå bredere ud end i dag, anses på den baggrund for *opfyldt*. Måltallet for antal skoleklasser, der benytter bibliotekets skoletjeneste opjusteres fra 52 til 65 i 2019.

Resultatmål 9: Bibliotekets forskning og forskningsformidling vil fokusere på aktiviteter, der anskueliggør bibliotekets samlinger og som understøtter indsamling, bevaring og formidling

Operationelle mål, nøgletal, indikatorer*	R2017	B2018	R2018	B2019
9.1 KB vil producere mindst 1 fagfællebedømt publikation pr. forsker pr. år i gennemsnit i aftaleperioden	-	Opgørelse i 2018	40 fagfællebedømte publikationer udgivet	Samlet opgørelse 2018-19
9.2 KB vil producere mindst 25 formidlingspublikationer pr. år	30	25	29	25
9.3 KB vil producere mindst 50 faglige foredrag og radio/tv-indslag pr. år	123	50	174	75

* *Operationelle mål er markeret med fed.*

Der er udgivet 40 fagfællebedømte publikationer og 29 formidlingspublikationer i 2018, hvilket dækker over artikler, monografier, rapporter, lærebøger m.m. Disse er udgivet af Det Kgl. Biblioteks fastansatte forskere (13 personer, svarende til 3,15 årsværk), projektansatte (7 personer) og gæsteforskere samt andet personale med forskningskompetence. Målet om mindst 1 fagfællebedømt publikation pr. forsker i gennemsnit pr. år er nået, ligesom målet om antal af formidlingspublikationer samlet set. Publikationsvirksomheden er foregået inden for rammerne af bibliotekets eksisterende forskningsplaner med vægt på de deri afstukne satsningsområder. Publikationerne er indrapporteret i forskningsregistreringssystemet PURE.

Med hensyn til faglige foredrag og radio/tv-indslag overstiger det samlede antal (174) langt bibliotekets mål for 2018. Fordelingen mellem foredrag og radio/tv-indslag er ligelig og viser, at dette mål muligvis har været lavt sat. Mængden af denne type formidling er dog svær at forudsige og kan variere en del fra år til år.

Emnemæssigt dækker både publikationer og mundtlig formidling biblioteks brede spænd af samlinger, fagfelter og metoder. Den samlede forskning og forskningsformidling understøtter dermed bibliotekets indsamling og bevaring, ligesom den øger kendskabet til bibliotekets samlinger og services hos et bredt publikum og synliggør anvendelsen af kulturarv (tekst, lyd, billeder, data) i overensstemmelse med videnskabelige normer.

Konklusion:

Resultatmålet om bibliotekets forskning og forskningsformidling anses på den baggrund for *opfyldt*. Måltallet for antal faglige foredrag og radio/tv-indslag opjusteres fra 50 til 75 i 2019.

2.5. Forventninger til kommende år

Den kommende tid vil være præget af, at universitetsbiblioteksopgaverne vil komme til at fylde mere. Ud over opgaverne for Københavns Universitet, Aarhus Universitet og Roskilde Universitet vil opgaver for Aalborg Universitet komme til. Beslutningen om at følge anbefalingerne fra den tværministerielle arbejdsgruppe om den fremtidige organisering af forskningsbibliotekerne har klare konsekvenser for Det Kgl. Bibliotek. Med en samling af forhandlingsopgaven på Det Kgl. Bibliotek vil biblioteket ikke alene på licensområdet men også i mere generel forstand indtage en national, forpligtende rolle for det samlede universitetsbiblioteksområde. Biblioteket vil få en ny og mere central rolle som bærer af processer og service for alle danske universiteter, og på enkelte andre områder (fx licensforvaltning) også for andre uddannelsesinstitutioner. Der er heri potentiale til serviceforbedringer og til effektiviseringer, som også vil komme andre end Det Kgl. Biblioteks brugere til gode. Biblioteket er godt rustet til en ny 'bredere' rolle i kraft af de senere års konsolidering på forskningsbiblioteksområdet, og det nye bibliotekssystem, der tages i brug i 2019, vil være en af grundstenene i det. Det skal understreges, at universitetsbiblioteksopgaverne ikke vokser på bekostning af de øvrige opgaver. Tværtimod er der en synergi mellem opgaverne.

Et af udviklingsområderne vil være service på området e-videnskab. Her er universiteterne hovedaktører, men Det Kgl. Bibliotek vil indgå den nationale digitale forskningsinfrastruktur, dels med service vedr. data management, hvor universiteterne efterspørger "bibliotekariske

kompetencer”, dels med den digitale kulturarv, som er et vigtigt datagrundlag for e-videnskab inden for flere fagområder. Samarbejde med andre om nye løsninger vil blive mere udbredt. Der arbejdes sammen med Rigsarkivet om fælles læsesal i Den Sorte Diamant (årsskiftet 2019/20), og med Nationalmuseet om nyt magasin (årsskiftet 2021/22). På området digital bevaring er der etableret et samarbejde med Statens IT.

Med finansloven for 2019 ændredes Det Kgl. Biblioteks økonomiske vilkår i gunstig retning. Dog udviser budgetfremskrivningen vigende budgetter, så udfordringen er stadigvæk, at biblioteket skal drives for relativt færre midler. Det gør arbejdet med digitalisering og automatisering endnu mere vigtigt, og dialogen og forventningsafstemningen med brugere og med brugerrepræsentanter bliver centrale elementer som grundlag for udviklingsarbejdet.

Det Kgl. Bibliotek har som rammeaftale en såkaldt fusionsaftale for perioden 2018-2019. Der skal derfor indgås en rammeaftale for perioden 2020-2023. Som forberedelse af det har biblioteket iværksat en strategiproces, hvori en større gruppe medarbejdere og ledere er involveret i strategiformulering med afsæt i en omverdensanalyse. Det er forventningen, at den nye strategi på mange punkter vil videreføre de nuværende strategiske sigtelinjer.

Tabel 5: Forventninger til det kommende år

	Regnskab 2018	Grundbudget 2019
Bevilling og øvrige indtægter	-673,2	-666,9
Udgifter	663,7	674,4
Resultat	-9,5	7,5

Kilde: Statens Koncernsystem

Note: Det Kgl. Biblioteks økonomiske resultat 2018 og forventninger til det kommende år omfatter den virksomhedsbærende hovedkonto § 21.31.13.

3. Regnskab

3.1 Anvendt regnskabspraksis

Regnskabspraksis tager udgangspunkt i de regnskabsregler og principper, der fremgår af regnskabsbekendtgørelsen og de nærmere retningslinjer i Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning. Årsrapporten 2018 er opstillet efter disse regler og principper med følgende afvigelser/specifikationer i forhold til regelsættet:

- installationer med særligt højt teknologiindhold afskrives efter dispensation fra Kulturministeriet over 10 år i stedet for 20 år;
- reoler, som anvendes til magasinerings af bibliotekets samlinger, afskrives som inventar med en afskrivningstid på 10 år.

Regnskabsoplysningerne, der anvendes i årsrapporten, er, hvor det er muligt, baseret på SKS.

Det Kgl. Bibliotek modtager fondsmidler til kulturarrangementer, forskningsaktiviteter mv. Sådanne tilskudsfinansierede aktiviteter holdes regnskabsmæssigt adskilt fra institutionens ordinære drift, og forbrug på aktiviteterne registreres enten løbende eller omposteres fra ordinær virksomhed på et dokumenteret grundlag (tidsregistrering mv.). Indtægter føres kvartalsvis mod nedskrivning af tilskuddet (ved forudbetalinger) eller ved registrering af et tilgodehavende (ved efterbetalinger). Mindreforbrug returneres til tilskudsgiver med mindre andet aftales med denne.

Biblioteket medfinansierer i en række tilfælde aktiviteter, der i øvrigt håndteres som tilskudsprojekter. Dette vil normalt fremgå af såvel ansøgning som budget. Egentligt merforbrug i forhold til samlet budget forekommer sjældent, men dækkes i disse tilfælde af bibliotekets ordinære bevilling. Biblioteket har normalt ikke indtægter genereret af tilskudsfinansierede aktiviteter ud over selve tilskuddet, men skulle det forekomme, vil anvendelsen af indtægterne blive aftalt med tilskudsgiver.

3.2 Resultatopgørelse

Tabel 6 viser resultatopgørelsen for 2018 sammenholdt med 2017 samt budget 2019. 2019 er baseret på det af Kulturministeriet godkendte grundbudget.

Tabel 6. Resultatopgørelse

Mio. kr., løbende priser	R 2017	R 2018	B 2019
Ordinære driftsindtægter			
Indtægtsført bevilling			
Bevilling	-523,8	-556,2	-561,6
Indtægtsført bevilling i alt	-523,8	-556,2	-561,6
Salg af varer og tjenesteydelser	-44,0	-94,3	-84,8
Eksternt salg af varer og tjenesteydelser	-29,6	-17,0	-15,3
Internt statsligt salg af varer og tjenesteydelser	-14,4	-77,3	-69,6
Tilskud til egen drift	-8,9	-10,5	-9,5
Gebyrer	-1,0	-1,0	-0,9

Ordinære driftsindtægter i alt	-577,7	-662,0	-656,8
Ordinære driftsomkostninger			
Ændring i lagre	0,0	0,0	0,0
Forbrugsomkostninger			
Husleje	6,6	4,0	4,2
Forbrugsomkostninger i alt	6,6	4,0	4,2
Personaleomkostninger			
Lønninger	239,9	276,9	270,5
Andre personaleomkostninger	1,8	-0,5	-0,5
Pension	36,6	42,3	41,6
Lønrefusion	-13,9	-10,5	-10,3
Personaleomkostninger i alt	264,4	308,2	301,3
Af- og nedskrivninger	36,0	34,5	33,0
Internt køb af varer og tjenesteydelser	50,5	13,4	14,0
Andre ordinære driftsomkostninger	182,5	262,4	278,9
Ordinære driftsomkostninger i alt	539,9	622,5	631,4
Resultat af ordinær drift	-37,8	-39,5	-25,4
Andre driftsposter			
Andre driftsindtægter	-7,8	-11,2	-10,1
Andre driftsomkostninger	0,9	1,9	2,0
Resultat før finansielle poster	-44,6	-48,8	-33,5
Finansielle poster			
Finansielle indtægter	-0,3	0,0	0,0
Finansielle omkostninger	41,2	39,3	41,1
Resultat før ekstraordinære poster	-3,7	-9,5	7,5
Ekstraordinære poster			
Ekstraordinære indtægter	0,0	0,0	0,0
Ekstraordinære omkostninger	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	-3,7	-9,5	7,5

Kilde: Statens Koncernsystem

Som det også fremgår af ledelsesberetningen ovenfor, kan mindreforbruget på 9,5 mio. kr. især henføres til den forsinkelse vedr. SIT's delvise overtagelse af IT-driften på biblioteket samt udskydelsen af en stor istandsættelse af tagkonstruktionen på en af bibliotekets bygninger på Slotsholmen. Tilsammen udviser de to projekter et mindreforbrug i størrelsesordenen 25 mio. kr., som delvist er blevet dækket ind ved at fremrykke andre initiativer og nødvendige investeringer.

Som nævnt tidligere er udviklingen fra 2017 til 2018 i øvrigt stærkt påvirket af virksomheds-overdragelsen vedrørende Aarhus University Library (AUL-aftalen).

AUL-aftalen er hovedårsagen til stigningen i såvel indtægtsført bevilling som indtægter fra salg af varer og tjenesteydelser, ligesom den forklarer de stigende lønomkostninger og en stor del af de stigende omkostninger til øvrig drift.

Budgettet for 2019 afspejler bibliotekets grundbudget, sådan som det er godkendt af Kulturministeriet. Som det fremgår, udviser budgettet et forventet merforbrug på 7,5 mio. kr.

3.2.1 Resultatdisponering

Tabel 7 viser, at årets mindreforbrug er disponeret til overført overskud.

Tabel 7. Resultatdisponering af årets overskud

Mio. kr., løbende priser	2018
Note: Disponeret til bortfald	0,0
Disponeret til reserveret egenkapital	0,0
Disponeret udbytte til statskassen	0,0
Disponeret til overført overskud	9,5

Kilde: Statens Koncernsystem

3.2.2 Forklaring af tilbageførte hensættelser og periodiseringsposter

Der er tilbageført to hensættelser på i alt 1,3 mio. kr. vedr. åremålstillæg. Den ene skyldtes fratrædelse, mens den anden beroede på udløb af aftale om åremål.

3.3 Balancen

I det følgende kommenteres balancen for Det Kgl. Bibliotek. Balancen viser aktiver og passiver pr. 31. december 2018. Den samlede balance udgør 985,9 mio. kr. pr. 31. december 2018 mod 969,5 mio. kr. pr. 31. december 2017.

Tabel 8. Balance

Aktiver Mio. kr.		Passiver			
		Primo 2018	2018	Primo 2018	2018
Note:				Note:	
	Anlægsaktiver:			Egenkapital	
1	<i>Immaterielle anlægsaktiver</i>			Reguleret egenkapital (startkapital)	5,3 12,8
	Færdiggjorte udviklingsprojekter	0,0	0,0	Opskrivninger	0,0 0,0
	Erhvervede koncenssioner, patenter, licenser m.v.	0,1	0,0	Reserveret egenkapital	0,0 0,0
	Udviklingsprojekter under opførelse	0,0	0,0	Bortfald og kontoændringer	0,0 0,0
	Immaterielle anlægsaktiver i alt	0,1	0,0	Udbytte til staten	0,0 0,0
2	<i>Materielle anlægsaktiver</i>			Overført overskud	23,7 33,2
	Grunde, arealer og bygninger	777,0	751,2	Egenkapital i alt	29,1 46,0
	Infrastruktur	0,0	0,0	Hensatte forpligtelser	8,4 5,2
	Transportmateriel	0,4	0,2		
	Produktionsanlæg og maskiner	3,3	2,4	<i>Langfristede gældsposter</i>	
	Inventar og IT-udstyr	11,4	11,4	FF4 Langfristet gæld	808,0 770,8
	Igangværende arbejder for egen regning	2,5	0,0	Donationer	0,0 0,0

Materielle anlægsaktiver i alt	794,6	765,2	Prioritets gæld	0,0	0,0
Statsforskrivning	5,3	12,8	Anden langfristet gæld	0,0	0,0
Øvrige finansielle anlægsaktiver	0,0	0,0	Langfristet gæld i alt	808,0	770,8
Finansielle anlægsaktiver i alt	5,3	12,8			
Anlægsaktiver i alt	800,0	778,0			
<u>Omsætningsaktiver</u>			<i>Kortfristede gældsposter</i>		
Varebeholdning	0,0	0,0	Leverandører af vare og tjenesteydelser	41,0	54,3
Tilgodehavender	47,8	72,6	Anden kortfristet gæld	6,9	22,1
Periodeafgrænsningsposter	8,7	11,4	Skyldige feriepenge	38,8	45,5
Værdipapirer	0,0	0,0	Reserveret bevilling	0,0	0,0
Likvide beholdninger	0,0	0,0	Igangværende arbejder for fremmed regning, forpligtelser	35,6	39,0
FF5 Uforrentet konto	27,2	99,7	Periodeafgrænsningsposter, forpligtelser	1,8	3,1
FF7 Finansieringskonto	85,7	24,3	Kortfristet gæld i alt	124,1	163,9
Andre likvider	0,0	-0,1	Gældsforpligtelser i alt	932,1	934,7
Likvide beholdninger i alt	113,0	123,9	Passiver i alt	969,5	986,0
Omsætningsaktiver i alt	169,5	207,9			
Aktiver i alt	969,5	986,0			

Kilde: Statens Koncernsystem

Ændringen dækker over et mindre fald i anlægsaktiver, der modsvares af en tilsvarende ændring i den langfristede gæld. Ændringen i anlægsaktiver er udtryk for, at årets afskrivninger overstiger tilgangen af ny-investeringer. Den langfristede gæld på FF4 overstiger beholdningen af anlægsaktiver pr. ultimo, fordi gælden først korrigeres i nyt år for afskrivninger og eventuel tilgang i 4. kvartal året forinden.

Heroverfor er omsætningsaktiver og kortfristet gæld er noget højere ultimo 2018. Ændringerne i forhold til 2017 kan primært henføres til tilgodehavender hhv. leverandørgæld/anden kortfristet gæld og skyldes alene periodisering omkring årsskiftet.

Med hensyn til stigningen i statsforskrivningen afspejler denne, at statsforskrivningen for den sammenlagte institution først blev reguleret på 2018-finansloven. Reguleringen har modpost på egenkapitalen og forklarer derfor en del af stigningen i denne, jf. nedenfor.

Med hensyn til FF5 blev den uforrentede konto for den sammenlagte institution også først reguleret i 2018. Stigningen på FF5 modsvares i sagens natur af et fald på finansieringskontoen FF7.

I beholdningen af igangværende arbejder for fremmed regning indgår ca. 6,8 mio. kr., som er uforbrugte midler fra en erstatning efter retssagen i 00'erne om det store bogtyveri. Det beror på Kulturministeriets beslutning, at midlerne henstår på kontoen. Rigsrevisionen har imidlertid bemærket, at midlerne efter revisionens opfattelse ikke bør stå så længe som en

kortfristet passiv. Det Kgl. Bibliotek vil håndtere sagen i 2019 i samarbejde med departementet.

3.4 Egenkapitalforklaring

Tabel 9 viser årets egenkapitalforklaring.

Tabel 9. Egenkapitalforklaring

note:	Mio. kr., løbende priser	2017	2018
	Egenkapital primo R-året	25,3	29,1
	Startkapital primo	5,3	5,3
	+Ændring i startkapital	0,0	7,5
	Startkapital ultimo	5,3	12,8
	Opskrivninger primo	0,0	0,0
	+Ændringer i opskrivninger	0,0	0,0
	Opskrivninger ultimo	0,0	0,0
	Reserveret egenkapital primo	0,0	0,0
	+Ændring i reserveret egenkapital	0,0	0,0
	Reserveret egenkapital ultimo	0,0	0,0
	Overført overskud primo	0,0	23,7
	+Primoregulering/flytning mellem bogføringskredse	20,0	0,0
	+Regulering af det overførte overskud	0,0	0,0
	+Overført fra årets resultat	3,7	9,5
	- Bortfald af årets resultat	0,0	0,0
	- Udbytte til staten	0,0	0,0
	Overført overskud ultimo	23,8	33,2
	Egenkapital ultimo	29,1	46,0

Kilde: Statens Koncernsystem

Ændringen i egenkapitalen fra primo til ultimo afspejler dels årets resultat i form af et mindreforbrug på 9,5 mio. kr., dels ovennævnte regulering af statsforskrivningen, der har modpost på egenkapitalen.

3.5 Likviditet og låneramme

I tabel 10 belyses udnyttelsen af lånerammen, der er faldet til 73% ultimo 2018. Faldet afspejler, at årets afskrivninger og dermed afdraget på gælden er større end årets tilgang af nyinvesteringer.

Tabel 10. udnyttelse af lånerammen

Mio. kr., løbende priser	2018
Sum af imm. og mat. anlægsaktiver (undt. donationer) pr. 31. december	765,2
Låneramme pr. 31. december 2018	1048,0
Udnyttelsesgrad i procent	73,0%

Kilde: Statens Koncernsystem

3.6 Opfølgning på lønsumsloft

Tabel 11 viser udviklingen i opsparingen af uforbrugt lønsum

Tabel 11. Opfølgning på lønsumsloft

Tabel 11: Opfølgning på lønsumsloft [§ 21.31.13.]

Mio. kr., løbende priser	2018
Lønsumsloft FL	308,4
Lønsumsloft inkl. TB/aktstykker	308,4
Lønforbrug under lønsumsloft	294,6
Difference (mindreforbrug)	13,8
Akkumuleret opsparing ultimo forrige år	176,0
Akkumuleret opsparing ultimo indeværende år	189,8

Kilde: Statens Koncernsystem

Som det fremgår, er der tale om et mindreforbrug på 13,8 mio. kr. i forhold til lønsumsloftet på finansloven, som har øget opsparingen pr. ultimo til 189,8 mio. kr.

Det bemærkes, at lønforbruget under lønsumsloftet kun er en del af de samlede personaleomkostninger. Personaleomkostningerne i resultatopgørelsen omfatter også lønninger, pensioner mv. under indtægtsdækket virksomhed og de tilskudsfinansierede aktiviteter, der ikke tæller med i lønforbruget under lønsumsloftet.

3.7 Bevillingsregnskabet

Tabel 12 viser bevillingsregnskabet.

Tabel 12. Bevillingsregnskab

Tabel 12: Bevillingsregnskab

Hovedkonto	Navn	Bevillingstype	Mio kr.	Bevilling	Regnskab	Afvigelse	Videreførelse Ultimo
Drift							
21.31.13	Det Kgl. Bibliotek	Driftsbevilling	Udgifter	661,6	663,7	-2,1	0,0
			Indtægter	-105,4	-117,0	11,6	-33,2

Kilde: Statens Koncernsystem

På udgiftssiden er der tale om et beskedent merforbrug i forhold til bevillingen på 2,1 mio. kr. Afvigelsen mellem bevillingen på finansloven og de regnskabsførte indtægter skyldes, at indtægter er forsignigt budgetteret på finansloven.

4. Bilag

4.1 Noter til resultatopgørelse og balance

Tabel 13 - Note 1: Immaterielle anlægsaktiver

Mio. kr., løbende priser	Færdiggjorte udviklings-projekter	Erhvervede koncessioner, patenter, licenser mv.	I alt
Primobeholdning	6,5	5,2	11,6
Opskrivning	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 1.1.2018 (før afskr.)	6,5	5,2	11,6
Tilgang	0,0	0,0	0,0
Afgang	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 31.12.2018 (før afskr.)	6,5	5,2	11,6
Akk. afskrivninger	6,5	5,2	11,6
Akk. nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Akk. af- og nedskrivninger 31.12.2018	6,5	5,2	11,6
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2018	0,0	0,0	0,0
Årets afskrivninger	0,0	-0,1	-0,1
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0
Årets af- og nedskrivninger	0,0	-0,1	-0,1
Afskrivningsperiode/år	5-8	3	

Kilde: Statens Koncernsystem

Tabel 14 – Note 2. Materielle anlægsaktiver

Tabel 14 - Note 2: Materielle anlægsaktiver

Mio. kr.	Grunde, arealer og bygninger	Infrastruktur	Produktionsanlæg og maskiner	Transportmateriel	Inventar og IT-udstyr	I alt
Primobeholdning	1081,7	0,0	7,5	2,3	114,1	1205,6
Opskrivning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 1.1.2018 (før afskr.)	1081,7	0,0	7,5	2,3	114,1	1205,6
Tilgang	0,4	0,0	0,0	0,0	7,0	7,5
Afgang	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostpris pr. 31.12.2018 (før afskr.)	1082,1	0,0	7,5	2,3	121,1	1213,1
Akk. afskrivninger	329,5	0,0	5,1	2,1	109,8	446,4
Akk. nedskrivninger	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5
Akk. af- og nedskrivninger 31.12.2018	331,0	0,0	5,1	2,1	109,8	447,9
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.2018	751,2	0,0	2,4	0,2	11,4	765,2
Årets afskrivninger	26,3	0,0	0,9	0,2	7,1	34,5
Årets nedskrivninger	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Årets af- og nedskrivninger	26,3	0,0	0,9	0,2	7,1	0,0
Afskrivningsperiode/år	10/20/50	0	5-10	5	3/5/10	

Kilde: Statens Koncernsystem

	I gangværende arbejder for egen regning
Primosaldo pr. 01.01.2018	2,4
Tilgang	0,2
Nedskrivninger	0
Afgang	2,6
Kostpris pr. 31.12.2018	0,0

Kilde: Statens Koncernsystem

Tabel 14a – Note 3. Hensatte forpligtelser

Tabel 14A Note 3. Hensatte forpligtelser

Mio. kr.	Beløb
Hensat i 2018 til	
Fratrædelsesgodtgørelse, 4 åremålsstillinger	1,6
Rådighedsløn 2 afskedigede tjenestemænd	0,6
Retablering, 1 lejemål	0,4
Omstrukturering, tabsgivende aftale med Statens It	2,6
Hensættelser i alt	5,2

4.2 Indtægtsdækket virksomhed

Tabel 15. Indtægtsdækket virksomhed (uk 90)

Løbende priser, mio. kr.	Ultimo 2015	Ultimo 2016	Ultimo 2017	Ultimo 2018
Digitaliseringsydelse	3,9	4,3	4,6	5,1
Bevaringsydelse	2,1	2,5	3,0	3,1
Sikringsydelse	0,8	1,0	1,3	1,4
IT Hosting	2,8	3,0	3,1	3,1
Biblioteksservice	3,8	3,6	4,2	4,9

4.4 Tilskudsfinansieret virksomhed

Tabel 16. Andre tilskudsfinansierede aktiviteter (uk 97)

Løbende priser, mio. kr.	Overført overskud fra tidligere år	Årets tilskud	Årets udgifter	Årets resultat	Overskud til videreførsel
Luftfoto Nitrat	0,0	-0,9	1,0	0,1	0,1
Den skolehistoriske samling	0,0	-1,1	1,1	0,0	0,0
Open Access Platform	0,0	-1,1	1,0	-0,1	-0,1
Erhvervelse af 14 fotoværker af Trine Søndergaard	0,0	-0,8	0,8	0,0	0,0
DEFF CoCreation	0,0	-1,6	0,7	-1,0	-1,0

DEFF Open Access Monitor (OAM-DK)	-1,3	0,2	0,7	0,9	-0,4
Luftfoto fase III	-1,6	0,9	0,7	1,6	0,0
Thomas Vinding Udstilling	-0,2	-0,2	0,4	0,2	0,0
DiamantEnsemblet	-0,2	-0,1	0,3	0,2	0,0
Nordic (Nordisk fælleskøb og formidling)	0,0	-0,3	0,3	0,0	0,0
DEFF National konsolidering af DMP	-1,3	0,0	0,3	0,3	-1,0
North Pole and the Arctic Imagination	-0,1	-0,2	0,2	0,0	-0,1
Open Science and Digital Literacy	0,0	-1,0	0,3	-0,7	-0,7
Øvrige projekter	-16,4	-6,1	3,3	-2,8	-19,2
I alt	-21,1	-12,3	11,1	-1,2	-22,3

Tabel 16a. Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed (uk 95)

Løbende priser, mio. kr.	Overført overskud fra tidligere år	Årets tilskud	Årets udgif- ter	Årets resul- tat	Overskud til videre- førsel
DCM II Løn	-0,7	-1,5	1,9	0,4	-0,3
Anna og Michael Anchers breve (Elisabeth Fabritius)	-0,1	-0,7	0,8	0,1	0,0
Stoflige strukturer (ph.d. Inger Bonde)	-1,0	0,0	0,5	0,5	-0,5
Kominterns hemmelige apparat i Skandinavien (Morten Møller)	0,0	-0,7	0,4	-0,3	-0,3
Danske bladtegninger fase II (Bog)	-0,3	0,1	0,2	0,3	-0,1
Kortlagt fra øst: Sovjetiske kort (Stig Svenningsen)	0,0	-0,2	0,2	0,0	0,0
Følelsernes fotografi DVI (Mette Kia Krabbe)	0,0	-0,2	0,2	-0,1	-0,1
Video Life Cycle Data Management	0,0	-0,3	0,2	-0,1	-0,1
Øvrige projekter	-8,3	-3,0	1,9	-1,1	-9,4
I alt	-10,4	-6,4	6,1	-0,3	-10,7

4.6 It-omkostninger

Tabel 17.: It-omkostninger, mio. kr.

Tabel 17.- It-omkostninger, mio. kr.

Sammensætning	Mio. kr.
Interne personaleomkostninger til it (it-drift/-vedligehold/-udvikling)	28,5
It-systemdrift	4,7
It-vedligehold	7,1
It-udviklingsomkostninger	0,4
Udgifter til it-varer til forbrug	6,7
I alt	47,4